

на, на скаменели остатъци отъ онова умствено движение, което изчезнало отколѣ и изгубило сѣка способностъ за да може да има влияние на настоящето съ живѣ примѣръ. Може-би варвари-тѣ твърдѣ силно прекъснали тази агония, която безъ тѣхно-то посрѣдничество щеше белкимъ да се продължи още нѣколко вѣкове, ала на сѣки начинъ тѣ (варваритѣ) само ускорили а ни най-малко не развалили природното и необходимо-то течение на исторически-тѣ събития. Надѣжди за оздравяне и въскръсване останаха и за напредѣ; а за да се осъществява колко-то е възможно по-напредѣ тая надѣжда, заради ползата и благосъстояние-то на цѣло-то човѣчество, трѣбало колко-то се можѣ по-напредѣ да се махне гнило-то отъ пѣтя и съ подмладени сили изново да се започне дѣло-то на нова-та цивилизация. Ако — както казватъ — Атилла наистина наричалъ себе-си бичъ божи, то трѣба да признаемъ че този дивъ варваринъ билъ твърдѣ разуменъ човѣкъ и че той съвсемъ ясно и вѣрно разбиралъ голѣмо-то историческо значение на своя-та работа. Звание-то на классическа-та цивилизация, което напълно въ сичко било основано на рабувание-то, трѣбало да се събори до темели-тѣ и сѣки, който съ какъвъ-годѣ начинъ и по който-и-да-е пѣтъ, развалялъ това здание, направилъ голѣма заслуга на човѣчество-то. Гледаштецъ така на работи-тѣ, трѣба да признаме, че Хунни-тѣ и Вандали-тѣ били въ нѣшто-си прогресисти.